

Uudenmaan jätelautakunta jätevesiliete

Tiivistelmä mielipiteistä ja sähköposteista koskien jätevesilietteen kuljetusjärjestelmää Uudenmaan jätelautakunnan alueella

Mielipiteissä on tuotu esille, että nykyinen järjestelmä toimii hyvin, kun kiinteistön omistaja tilaa kuljetuksen tarvittaessa ja saa itse valita urakoitsijan. Toimijoita on katsottu nykyisellään olevan sopiva määrä. Säännöllinen tyhjennys ei olisi hyvä, sillä tyhjennystarve voi vaihdella kiinteistöillä ja myös samalla kiinteistöllä.

Huolena on esitetty, että lietteenkuljetusauto tulisi tyhjentämään lietesäiliön, vaikka säiliö ei olisi täynnä. Keskitetysti kilpailutettu lietteenkuljetus ei ole kiinteistön omistajille edullisempi vaihtoehto. Tätä on perusteltu sillä, että välikäsi vain lisää kuluja ja turhaa byrokratiaa.

Uhkana kunnalliseen järjestelmään siirtymisellä on nähty yhden yhtiön monopoli, joka johtaisi kiinteistön omistajien kustannusten nousuun. Mielipiteissä on tuotu ilmi, että paikallisten lietteenkuljetusyrittäjien toimintaedellytykset tulisi turvata. Huolena on, että keskitetty järjestelmä johtaisi usean pienyrittäjän toiminnan lopettamiseen, sen myötä, että he eivät voisi osallistua suuremman alueen urakkakilpailutukseen. Keskitetyn järjestelmän on oletettu lisäävän kunnan ja kuntalaisten kustannuksia. Keskitetty järjestelmä ei mielipiteiden mukaan vähentäisi niiden kiinteistöjen määrää, jotka eivät huolehdi lietetyhjennyksistä asianmukaisesti.

Laskutuksen tulisi perustua todelliseen määrään eikä suurpiirteiseen arvioon tai säiliön kokoon. Lietekaivoja ei voi tyhjentää samalla periaatteella, kun sekajäteastioita. Huonot kokemukset viime talven sekajäteastioiden tyhjennyksestä nosti esiin mielipiteitä siitä, ettei lietekuljetukset onnistu talvella kunnallisessa järjestelmässä.

Mielipiteissä kerrotaan myös, että nykyiset urakoitsijat tuntevat seudut ja tieolosuhteet ja voivat tulla lyhyellä varoitusaajalla tai etukäteen sovittuna aikana. Huolena on, että suuri määrä paikallista osaa-mista häviäisi. Nykyisillä urakoitsijoilla on kuljetuskalusto, joka soveltuu hyvin paikallisiin olosuhteisiin. Pelkona on, että kunnallisessa järjestelmässä kuljetuskalusto koostuisi isoista autoista, jotka rikkoisivat haja-asutusalueen tiet.

Mielipiteissä on tuotu esille, että tiedonanto kunnalle/jätelautakunnalle on jo hyvä ja, että sitä tulee lisätä, jätelain mukaisesti. On ehdotettu, että luodaan keskitetty sähköinen rekisteri, johon yrittäjät voivat ilmoittaa tarvittavat tiedot samassa yhteydessä, kun toimittavat lietteet vastaanotto/käsittelypaikkaan. Huoli asiakastietojen tietosuojasta on myös haluttu nostaa esille, yrittäjän ei tulisi tarvita ilmoittaa asiakkaiden tietoja viranomaisille.

Useassa mielipiteessä on tuotu esille, miten lietteenkuljetukset ja tiedonkulku tulisi hoitaa eri tahojen välillä ja miten rekistereitä tulisi ylläpitää, jotta lain vaatimukset täyttyisivät. Nykyinen järjestelmä toimii kuten laki ja määräykset edellyttävät eikä valvontaa voi olla mahdotonta toteuttaa jo nyt.

Käsityksenä on ollut, että nykyinen järjestelmä ei aiheuta haittaa ympäristölle eikä terveydelle, eikä kohtele kiinteistön haltijoita eriarvoisesti. Nykyisellä käytännöllä ei ole katsottu olevan haitallisia seuraamuksia kiinteistön haltijoille.

Vastaus

Mielipiteissä ei esitetä jätelain mukaisia perusteita sopimusperusteisen/ kiinteistön haltijan jätteenkuljetusjärjestelmän toimivuudesta. Useassa mielipiteessä tuodaan ilmi seikkoja, jotka perustuvat väärinkäsityksiin. Käy ilmi, että tietotaso nykyjärjestelmästä on puutteellinen.

Mielipiteet vahvistavat sitä, että nykyinen lietteenkuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:ssä asetettuja ehtoja.

Kunnan järjestämässä jätehuollossa maksut perustuvat kilpailutuksiin ja hinnat ovat samansuuruiset koko alueella. Maksut perustuvat tyhjennettyyn lietemäärään. Näin palvelu taataan jätelain 37 § 1 mom. mukaisesti kaikille kuntalaisille yhdenvertaisena riippumatta kiinteistön sijainnista. Kaikki yhteydenotot tapahtuisivat kunnallisen jäteyhtiön kautta, joka myös hoitaisi laskutuksen. Asiakkaat asioisivat vain jäteyhtiön kanssa ja kuljetusyrittäjät saisivat aina korvauksen tehdystä työstä jäteyhtiöltä.

Kiinteistöjen yksilölliset tarpeet ja keliolosuhteet huomioitaisiin kunnallisessa kuljetuksessa. Asiakkaiden olisi mahdollista vaihtaa jätevesilietteen säiliön tyhjennysajankohtaa, mikäli ehdotettu ajan kohta ei sovi. Kunnallisessa kuljetuksessa varaudutaan siihen, että asiakkailla olisi mahdollista tilata lietesäiliön tyhjennys vuorokauden jokaisena hetkenä.

Nyt käytössä olevalla järjestelmällä ei voida valvoa jätevesilietteen kuljetuksia. Tiedot toimitetaan viranomaiselle takautuvasti, joten käytettävissä ei ole ajantasaista tietoa valvontaa varten. Lisäksi merkittävä osa tiedoista jää saamatta muistutuksista huolimatta. Kuljetusyrittäjät ovat jätelain 39 § mukaan velvollisia ilmoittamaan kuljetustiedot jätehuoltoviranomaiselle. Tiedoista tulee käydä ilmi mm. tiedot asiakkaista ja tyhjennetyin lietteen määrästä, sekä minne liete on toimitettu käsiteltäväksi.

Ajantasainen kuljetusrekisteri muodostuisi kunnallisessa kuljetuksessa lietesäiliöiden tyhjennysten ohella ja mahdollistaisi valvonnan. Lietteenkuljetusten piiriin saataisiin myös ne kiinteistöt, jotka ovat laiminlyöneet jätelain mukaiset velvoitteet.

Kaikilla yrittäjillä on mahdollisuus osallistua julkisena hankintana toteutettavaan kunnalliseen kilpailutukseen ja on toivottavaa, että paikalliset yrittäjät osallistuvat kilpailutuksiin. Kunnat jaetaan erikokoisiin urakka-alueisiin. Yrittäjät voivat osallistua yhteisvoimin kilpailutuksiin, esim. työyhtyminä.

Jätelain edellytykset ovat kuljetusjärjestelmän lähtökohtana, ei yrittäjien toimintaedellytysten tukeminen. Jätelaki on laadittu ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin turvaamiseksi.